

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Kunnskapsministeren

Utdannings- og forskningskomiteen
Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 Oslo

Deres ref

Vår ref

Dato

22/2102-

28. april 2022

Representantforslag 204 S (2021-2022) om et mer fleksibelt barnehage tilbud, bedre tilpasset familienes behov

I dag inntreer retten til barnehageplass ved ulik alder avhengig av når på året barnet er født. Barn som fyller ett år senest innen august, har rett til barnehageplass fra august samme år, mens barn født i september, oktober og november har rett til plass fra måneden barnet fyller ett år. Vi vet at foreldre til mange barn født i desember eller i løpet av vårhalvåret opplever det som krevende at retten til barnehageplass inntreer etter at foreldrepengeperioden er over. Mange foreldre er nødt til å ta ut ulønnet permisjon i perioden de venter på en barnehageplass.

En utvidelse av retten til plass slik at alle barn får rett til plass etter endt foreldrepermisjon vil være positivt for både barna og foreldrene. Det bidrar til at foreldre kan komme raskere tilbake til arbeid og til at barn kan begynne i tidligere i barnehagen. Det er også et tiltak som etter alt å dømme vil føre til et mer likestilt samfunn. Samtidig må en rettighetsutvidelse finansieres. Kunnskapsdepartementet har ikke utarbeidet kostnadsanslag for en rettighetsutvidelse i tråd med forslaget representantene har skissert. En garanti om barnehageplass fra utløpet av foreldrepengeperioden vil imidlertid ikke være veldig ulikt en utvidet rett til plass for alle barn fra måneden de fyller ett år. Dette har departementet tidligere anslått til å koste om lag 6,6 milliarder kroner. I disse beregningene er det lagt til grunn at plassene som tas i bruk fra vårhalvåret finansieres fra begynnelsen av barnehageåret i august året før. Videre er det tatt høyde for at flere barn i barnehage vil medføre en reduksjon i utgiftene til kontantstøtte. I beregningene har det imidlertid ikke vært mulig å ta høyde for eventuelle økte skatteinntekter som følge av at foreldre kommer tidligere tilbake til arbeid.

Selv om det er noe usikkerhet knyttet til hvor mye en rettighetsutvidelse vil koste, er det altså liten tvil om at det vil være et kostbart tiltak. Jeg mener derfor at vi må prioritere gradvise forbedringer i barnehagetilbudet, slik regjeringen legger opp til. Som et eksempel reduserer regjeringen prisen for å gå i barnehage fra 1. august 2022 for første gang på åtte år. I Hurdalsplattformen har vi også varslet at vi vil gjøre barnehagen gratis fra tredje barn i familier som har flere barn som går i barnehagen samtidig. Vi skal sette i gang med en gjennomgang og forbedring av moderasjonsordningene i barnehagen. I denne gjennomgangen vil det være naturlig å gjøre en vurdering av om ordningen med gratis kjernetid bør utvides slik at den også omfatter de yngste barna.

Regjeringen legger også til rette for at kommunene kan ha fleksible barnehageopptak i kommunene. I statsbudsjettet for 2023 har regjeringen styrket kommunenes frie inntekter, blant annet begrunnet med styrket finansiering av barnehagene. Disse midlene kan bidra til å legge til rette for at kommunene kan gi tilbud om tidlig oppstart i barnehagen for foreldre som har behov for dette. Kommunene har stor frihet til å organisere barnehageopptaket slik de mener det er mest hensiktsmessig, og mange arbeider for å gi tilbud om barnehageplass før retten til plass faktisk inntreffer.

Styrket kommuneøkonomi vil gi større muligheter for mer fleksible åpningstider i barnehagene. Åpningstider er ikke regulert i barnehageloven, så her har i utgangspunktet barnehagene stor frihet. Men det er en svakhet i regelverket at kommunene har begrenset mulighet til å stille krav til private barnehager, for eksempel om åpningstid. Vi arbeider med tiltak som skal gi kommunene bedre kontroll over innretningen av det lokale barnehagetilbudet. Vi vil komme tilbake til Stortinget med flere forslag til regelverksendringer ut over forslagene som ble fremmet i Prop. 82 L (2021–2022).

Med hilsen

Tonje Brenna

Dokumentet er godkjent elektronisk og påført statsrådets signatur